

Rahel viimasel aastal on suur Beneriis meie armusise keisri Alessandri III. valitsuse ja juhatamise all lõigist välismistes ünnetustest püntumata jäänud ja ainuksjä rahutööd teinud, nagu: Siberimaa raudtee, mis uut sasu toob ja kahe suure maailma jao rahel elavamat läbiläimist sünnitab. Ra Väinemerel subermangudes on neil aastatel väsimata ja aga raste rahutööd tehtud. Mõtlemme üksnes Liivimaa raudtee peale. Sel tööl on meie kodumaa abjaduses ja laobajaamises üli suur tähtsus; ta tervitab igapidi meie käesäiti ja saadab uut prissust meie rahva elusse. Ridgedörgem andlu ja edaspidi meie armale isamaale illa rahvapäivi näha ja rahutööd teha.

Saksamaale on aasta 1888 suur leina-aasta olnud, kest sel aastal on Saksi keisri alamad kaks keisrit maha matnud. Esimene oli keiser Willem I., saksi ühenduse põhjendaaja, ülepidaja ja isä, ja maailma rahvakaitsja. Ta oli üle ilma kuulud Hohenzoller (nõnda nimetatudse Sassa keisri jugumaja), nüüd on ta elunurmel närtinud. Hohenzollerid on üks vägemo vürstiri sugu. Mis aastasajad ette valmistanud, sellele pani keiser Willem I. krooni peale. Kellel ei seisja veel meeles aasta 1871, Sassa keisri keisri sündimise-aasta. Kest saadik on Saksi igapidi seaduste teel oma jõudu kasvatannud nõnda, et tema tän - vägewart ja rahvartmästavalt rahvaste nõunlogus seisab ja „raudfanidler“ Bismarck sõnu võid rääkida, mis terves maailmas lojastavad.

Kui hoolas ja tegem Willem I. oli, sellest annavad tunnistust järgmised sõnad, mis ta omas surmanoodis rääkis: „Mul ei ole enam aega väsinud olla.“ — Missugune hoolususe ja mästmata tegewussega on ta omale ise aurisamba ülesje ehitannud, nagu seda enam leegi temale paremine ei oleks voinud välja mõtelda. Wanadus, nagu näha oli, ei saanud hallipeaga wanamehest mitte üle. Aga mure tema armama poja Widriku värast pidi ennast enne ühendama kurbusega, enne kui tema selle tugema tamme jõudis mahamurda. 9. Märtsil 1888 a. majutus ta omad filmid iga-veste finni. Tema asemel aetud trooni peale Widrik III. felle valitsuse aeg üksnes umbes 100 päeva tuuris. Surm niisuteda maha ja asemel aetas tema poeg Willem II. Praegu, kui

meie neid riikide siinutame, teisib tema meteteed Peterburisse meie Keisrile mõdersiks.

Aastal 1887 läts sa „suurtükkide suningas“ Alfred Krupp hingusele. Aga tema suurtükid kuulutavad peaaegu terve maalera peal oma meistri kuulsust ja auu. Tema suurtüki valatus tegi 20,000 inimest tööd, sellega tema isalifult ümber läis.

Üksiide hulgast lastas Saksamaa — üleüldje haritud maailm — 1. Oktobril 1887 kuulsa ardu **Bernhard v. Langenbecki**, selle asemel ennine Tartu ülikooli prohvedor v. Bergmanni valiti. Langenbeck ebatas oma kuulajaid arstikundlike mäimustada. Tema oli mitmest sõjakas osa mõtinud ja seal oma teadmisi laiendanud ja sellega fannatajate inimese soole palju sergitust ja pehmitust saanud. Kui kellelegi üks ihuitige oli tihitud, siis ei tahunnud tema seda mitte sohe maha leigata, vaid püüdis seda orostimise funktsiga jälle tööbuliselt teha. See'p see tema peatähtsus ongi.

Ka kaks tähtjat naisterahwoast on surm aastal 1887 maha nütnud. Esimene oli **Jenny Lind**, auustatud ja armastatud „Stockholmi ööpik“; ta juri 2. Novemberil 1887. Jenny Lind on Stockholmi linnas 1826 a. sündinud. Juba lapsena näitas ta aruldasjä lauluandeid, millega ta pea üleüldist täbele panemist enese peale pööras. Waewalt on teist niisugust laulu ööpilut leida, aga ta oli peale selle ta üts fallis inimene, kellel palju meoruji ehteld oli, millede hulgast isearanis waestele heategemise-moorus ette paistis. Kui ta õra juri, siis jättis ta omas testamentis umbes 50000 rubla oma isamaa ülikoolide waedete rudensite hals.

Teine oli Prantsusmaa, less-proua **Boncicaut** (räagi: Bussifoo). Tema sai alles siis paljudele tutvus, kui teada sai, mis määratu suut varandus temal olnud ja missuguste auusa aejade peale tema oma varu eune surma testamentis linnitas. Tema tuli aastal 1845 (28 aastat vana) Pariisi ning vältis omale ühes laupiuses müüja - loha. Pea leidis ta omale la mehe. Mõlemad hakasid värase poega peale lauplemata, mis lüüdeste laßwas. Teile tulid kõrraga see mõte pähja, waesematele inimestele igal laupäeval laupa sellisama hiina eest välja müüa, mille eest nad seda ise olid vistinud. See müümijereis saatis neile nispalju sõpru ja ostjaid, et nad mõne aasta pärast terve uulitsaweerandi